Звіт щодо пункту 40 плану діяльності Міністерства охорони здоров'я України на 2025 рік

На виконання пункту 40 плану діяльності МОЗ «Організація проведення практичних занять, семінарів, інших освітніх та інформаційних заходів щодо визначення ознак та симптомів психологічної травми та способів надання першої психологічної допомоги» повідомляємо.

29 грудня 2022 року на платформі Академії НСЗУ стартував онлайн-курс «**Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням керівництва mhGAP**». Цей курс дав змогу медичним працівниками первинної медичної допомоги підготуватись до ведення поширених психічних розладів у людей, які мають відповідні стани.

Онлайн-курс розроблений групою фахівців із психічного здоров'я та загальної практики – сімейної медицини з досвідом роботи з програмою mhGAP, в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я за ініціативи першої леді Олени Зеленської, за загальної координації Академії НСЗУ, експертної підтримки ВООЗ та керівництва МОЗ України. У розробці курсу взяли участь фахівці Академії Сімейної Медицини України, україно-швейцарського проєкту «Психічне здоров'я для України», ГО «Проліска» та Проєкту USAID «Підтримка реформи охорони здоров'я».

Академією НСЗУ станом на 24.11.2025 зареєстровано 172478 слухачів, здійснено навчання та отримали сертифікати 150269 учасників курсу первинної медичної допомоги для надання психологічної допомоги першого рівня.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 23320 лікарів первинної медичної допомоги, 74775 медсестер і медбратів та 14357 лікаря спеціалізованої медичної допомоги.

17 жовтня 2023 року на платформі Академії НСЗУ розміщено онлайн-курс «**Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням керівництва mhGAP. Рівень 2**». Цей курс є продовженням курсу «Ведення поширених психічних розладів на первинному рівні медичної допомоги з використанням Керівництва mhGAP» та дозволить медичним працівниками первинної медичної допомоги (ПМД) поглибити свої знання щодо ведення поширених психічних розладів за наступними станами:

Розділ 1. Психози
Розділ 2. Деменція
Розділ 3. Наслідки лЧМТ
Розділ 4. Інші важливі скарги та стан психічного здоров'я
Розділ 5. Суїциди та самоушкодження
Розділ 6. Розлади, пов'язані зі вживанням психоактивних речовин
Розділ 7. Дитячі та підліткові психічні і поведінкові розлади

Онлайн-курс був розроблений групою фахівців із психічного здоров'я та загальної практики – сімейної медицини з досвідом роботи з Програмою mhGAP, за загальної координації Академії НСЗУ, експертної підтримки ВООЗ та керівництва МОЗ України. Також у розробці курсу взяли участь фахівці ГО «Академія Сімейної Медицини України», Центру психічного здоров'я та реабілітації «Лісова поляна» МОЗ України та UNICEF.

Розробка відбувалася в межах Всеукраїнської програми ментального здоров'я за ініціативи першої леді Олени Зеленської, за фінансової підтримки Бюро USAID з питань гуманітарної допомоги та за підтримки Швейцарської Конфедерації.

Станом на 24.11.2025 на цей курс зареєстровано 107937 слухачів, здійснено навчання та отримали сертифікати 91797 учасників курсу.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 18693 лікаря первинної медичної допомоги, 41081 медсестер і медбратів та 6780 лікаря спеціалізованої медичної допомоги.

18 квітня 2024 року була відкрита попередня реєстрація на онлайн-курс «**Комунікація з людьми, які зазнали травми внаслідок війни**», а також відкрито перший урок курсу. Курс запущений повністю 27 червня 2024 року.

Метою курсу є допомогти лікарям та лікаркам краще розуміти людей, які отримали травму і, як наслідок, спілкуватись з ними без ретравматизації, а також допомогти співробітникам та співробітницям медичних закладів створити безпечне середовище для людей, які внаслідок війни пережили події, що їх травмували.

Навчальний курс створено за ініціативи Міністерства охорони здоров'я України та Національної служби здоров'я України для платформи Академії НСЗУ у співпраці з Центром психічного здоров'я та реабілітації «Лісова поляна» МОЗ України, Національною психологічною асоціацією, БФ «Сильні» та Veteran Hub. Організаційний партнер проєкту — бюро стратегічного супроводу Superwise.

Курс створено для HealthLink.Recovery за фінансової підтримки БО «100% ЖИТТЯ» в рамках реалізації проєкту «HealthLink: Прискорення зусиль з протидії ВІЛ/СНІДу в Україні» за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID). Ініціатива HealthLink.Recovery спрямована на відновлення та розширення медичних послуг у постраждалих від повномасштабного вторгнення регіонах.

Станом на 24.11.2025 на цей курс зареєстровано 18836 слухачів, здійснено навчання та отримали сертифікати 13985 учасників.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 725 лікарів первинної медичної допомоги, 8468 медсестер і медбратів та 1168 лікарів спеціалізованої медичної допомоги.

Також 31 липня 2024 року відкрита попередня реєстрація на онлайн-курс «Медична допомога ветеранам: нові виклики та рішення». Курс запущений повністю 21 серпня 2024 року.

Даний курс розроблено в рамках Програми навчання сімейних лікарів щодо взаємодії з ветеранами з метою допомогти лікарям надавати медичну допомогу кращої якості ветеранам, які постраждали внаслідок війни.

Цю програму впроваджує МБФ «Альянс громадського здоров'я» за підтримки Програми реінтеграції ветеранів, яку реалізує IREX за сприяння Державного департаменту США. Стратегічні партнери програми: ГО «Українська асоціація сімейної медицини», ГС "Твій сімейний лікар", HAB | Lviv Habilitation Center.

Станом на 24.11.2025 на цей курс зареєстровано 35963 слухачів, здійснено навчання та отримали сертифікати 32225 учасників курсу.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 9855 лікарів первинної медичної допомоги, 13807 медсестер і медбратів та 1863 лікарів спеціалізованої медичної допомоги.

04 грудня 2024 року на платформі Академії НСЗУ також розміщено онлайн-курс «**Лікар & Ветеран**», який призначений для медичних фахівців, які працюють з ветеранами та військовими. Матеріал спрямований на підвищення рівня знань та навичок медиків у роботі з ветеранами, забезпечення якісної медичної допомоги та психологічної підтримки пацієнтам, які повертаються з зони бойових дій. Курс розроблено командою ZDOROVI за підтримки голландської некомерційної організації Vastenactie.

Станом на 24.11.2025 на цей курс зареєстровано 29345 слухача, здійснено навчання та отримали сертифікати 27533 учасника курсу.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 10255 лікарів первинної медичної допомоги, 11348 медсестер і медбратів та 1687 лікарів спеціалізованої медичної допомоги.

10 лютого 2025 року на платформі Академії НСЗУ розміщено онлайн-курс «**Особливості ведення пацієнтів, які пережили полон та/або постраждали від тортур або СНПК**». Курс створено ГО Ресурсний центр «Лісова поляна завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у межах проєкту «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я», який впроваджує організація «Пакт». Мета курсу - підвищити якість, ефективність та доступність надання послуг для пацієнтів, які постраждали від тортур та/або сексуального насильства пов'язаного з конфліктом (СНПК).

Станом на 24.11.2025 на цей курс зареєстровано 20070 слухачів, здійснено навчання та отримали сертифікати 16126 учасників курсу.

Серед тих, хто отримав сертифікати – 1195 лікарів первинної медичної допомоги, 10536 медсестер і медбратів та 1224 лікарів спеціалізованої медичної допомоги.

У 2025 році в рамках співпраці Міністерства охорони здоров’я України та проєкту «Психічне здоров’я для України» (MH4U) були проведені навчальні заходи, спрямовані на підвищення кваліфікації фахівців у сфері психічного здоров’я щодо подолання наслідків психологічної травми.

Зокрема, було реалізовано наступні освітні програми:

• Травмо-фокусована когнітивно-поведінкова терапія (TF-CBT) — навчання пройшли 145 фахівців у сфері психічного здоров’я;
• mhGAP для медичних працівників — навчання пройшли 314 фахівців;
• Універсальний тренінг з психічного здоров'я (УТПЗ) для працівників першого контакту — навчання пройшли 315 фахівців;
• Тренінг «Зниклі безвісти та невизначена втрата. Практичні рекомендації для слідчих із врахуванням травматичного досвіду» — навчання пройшли 63 фахівці;
• Навчання «Психосоціальна підтримка звільнених з полону» — 28 фахівців;
• Тренінг «Спеціалізовані послуги з психічного здоров’я на рівні громади» (у співпраці з ВООЗ, у межах Всеукраїнської програми ментального здоров’я Олени Зеленської) — 132 фахівці.

Зазначені навчальні заходи є частиною виконання Плану діяльності МОЗ України за Пунктом 40 на 2025 рік, та спрямовані на покращення якості надання допомоги особам, які зазнали психологічної травми внаслідок війни та інших кризових ситуацій.

В. о. директора Департаменту
медичних послуг **Валерія СОРУЧАН**

Звіт підготовлено:
Ольга Куранда